

David Bondia Garcia

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA RELATIVA A UNA MULTA DE TRÀNSIT

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 15 de juny de 2021, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la seva disconformitat per la tramitació i gestió d'un expedient sancionador en matèria de circulació de vehicles de motor.

La persona promotora de la queixa manifestava que el 21 de gener de 2022 se li va notificar una provisió de constrenyiment, en la qual se li demanava un import de 1.100 euros per una multa de trànsit.

Segons manifestava, prèviament a aquesta provisió, no havia rebut cap notificació de l'Ajuntament de Barcelona. El 25 de març de 2021 li van embargar 1.209,96 euros del seu compte bancari.

El ciutadà indicava que, sobre els mateixos fets que van originar la incoació de l'expedient sancionador per via administrativa, el Jutjat d'Instrucció pertinent ja s'havia pronunciat mitjançant una sentència en la qual s'imposava una multa de 900 euros i la privació del carnet de conduir durant 400 dies.

Arran d'aquesta sentència, la persona promotora de la queixa va abonar aquesta quantitat i, en veure que se li produïa una duplicitat de sancions pels mateixos fets (penal i administrativa), va demanar la devolució de l'import embargat perquè considerava que havia estat indegut. En aquest sentit, demanava a l'Ajuntament de Barcelona la devolució de l'import embargat invocant el principi "non bis in idem".

Per demanar la devolució, va fer diversos recursos d'alçada (l'1/06/2021 i el 22/01/2022) dirigits a l'Institut Municipal d'Hisenda (IMH), exposant els fets, que va acreditar aportant la sentència i el justificant de pagament. Manifesta no haver obtingut resposta als recursos interposats.

Cal remarcar que el primer recurs es va presentar abans de fer-se efectiu l'embargament del seu compte.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient estudiant els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Aquesta resolució s'emmarca dins el compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, d'acord amb la Mesura de govern sobre l'Estratègia d'impuls de l'Agenda 2030. Concretament, es relaciona amb l'objectiu 16.6, **màxima eficàcia i responsabilitat envers la ciutadania**.

David Bondia Garcia

Examinat el contingut de la queixa, i tenint en compte la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se el 16 de juny de 2021 a l'**Àrea de Prevenció i Seguretat**, atenent les causes que van motivar l'expedient sancionador (Infracció per conducció sota els efectes d'alcoholèmia).

En la sol·licitud d'informació, es demanava conèixer els protocols i criteris d'actuació de les denúncies que la Guàrdia Urbana de Barcelona imposa per motius de disciplina viària i que deriven en l'inici actuacions judicials.

La primera resposta que la Sindicatura va rebre de l'Àrea de Seguretat i Prevenció no facilitava informació sobre l'expedient sancionador objecte de la queixa, per la qual cosa es van requerir de nou la seva aportació.

El segon informe municipal rebut es referia al sentit de la previsible resolució dels recursos interposats per part de l'IMH. Per aquest motiu, el 17 de novembre de 2021 la Sindicatura va haver de dirigir-se a l'IMH, fent una petició d'ampliació d'informació a fi de disposar de respostes concretes sobre l'expedient sancionador.

Resposta dels òrgans afectats

1. Informe emès per part de l'Àrea de Seguretat i Prevenció

En dates 30 de juny i 9 de novembre de 2021, aquesta Sindicatura va rebre les diferents respostes a les demandes d'informació.

- a) En data 30 de juny de 2021, la GUB va informar-nos que, arran de la entrada en vigor de la *Llei 5/2010 de reforma del Codi Penal (CP)* i la *Llei de Seguretat Viària (LSV)*, es va actualitzar el procediment operatiu (05/2017), recollint els aspectes operatius, judicials i administratius a tenir en compte.

En aquesta actualització del procediment operatiu, es distingien diverses actuacions, ordenades de la manera següent:

- **PROCEDIMENT EN CAS DE DELICTE PER CONDUIR SOTA LA INFLUÈNCIA DE BEGUES ALCOHÒLIQUES**

Cal dur a terme diferents tràmits (administratiu/penal per vehicles de motor i/o ciclomotor; només administratiu, per la resta de vehicles com cicles, bicicletes, etc.) i es té l'obligació de sotmetre a la prova d'alcoholèmia a les persones conductores que siguin denunciades per la comissió d'alguna infracció i presentin símptomes.

L'informe recull els límits de la taxa d'alcoholèmia:

David Bondia Garcia

- Persones amb permís de conduir de classe B, amb una antiguitat de menys de 2 anys, però titulars d'un permís AM o llicència de ciclomotor amb antiguitat superior als 2 anys. Límit de 0,25 mg per litre en aire o 0,5 g per litre en sang.
- Persones amb permís de conduir de classe B, amb antiguitat inferior a 2 anys sense llicència AM. Límit de 0,15 mg per litre en aire o 0,3 g per litre en sang.

En aquest procediment, també s'indica que sempre que, s'instrueixen diligències per delictes contra la seguretat viària, també s'haurà de fer denúncia administrativa.

Per tant, el tràmit administratiu procedirà quan una persona conductora doni un resultat positiu de taxa d'alcoholèmia superior als 0,25 mg per litre en aire expirat (o la taxa que correspongui segons el tipus de vehicle) i inferior a 0,60 mg per litre d'aire i sempre que no presenti simptomatologia.

Si presentés alguna simptomatologia, el requeriment per fer les proves és per un control preventiu, encara que no hagi intervingut activament en un accident o no s'observi una conducció anòmala.

Sempre que s'instrueixin diligències per un delicte contra la seguretat viària, s'haurà de fer igualment denúncia administrativa per donar positiu a les proves o per negar-se a les mateixes.

- PROCEDIMENT EN CAS DE DELICTES PER NEGAR-SE A EFECTUAR PROVES D'ALCOHOLÈMIA

S'investigarà per un delicte contra la seguretat viària a tota persona conductora de vehicles a motor o ciclomotor que es negui a efectuar les proves de detecció d'alcohol, amb independència que presenti o no símptomes.

Ara bé, el procediment només contempla com a supòsit que es pot sancionar negar-se a realitzar proves amb etilòmetre (no amb alcoholímetre).

- PROCEDIMENT EN CAS DE DELICTES PER DETECCIÓ DE DROGUES TÒXIQUES, ESTUPEFAENTS /O SUBSTÀNCIES PSICOTRÒPIQUES

El Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària estableix que no podran circular per les vies les persones conductores de qualsevol vehicle amb presència de drogues a l'organisme (art. 14.1).

La negativa a sotmetre's a les proves de detecció constitueix un delicte tipificat en l'article 383 del CP, amb les penes que això comporta.

David Bondia Garcia

Si l'actuació només comporta un tràmit administratiu, s'aixecarà l'acta A125PL, que s'enviarà a l'òrgan instructor de l'expedient administratiu sancionador. En aquesta acta, constaran els signes pels quals la persona no pot conduir i s'adjuntarà a la butlleta de denúncia.

En cas contrari, si l'afectació de la persona és d'una entitat que comporta un tràmit penal, es seguirà el procediment establert i en la butlleta de denúncia s'afegirà còpia de la compareixença i l'acta pericial de signes d'influència.

- PROCEDIMENT EN CAS DE DELICTES PER EXCÉS DE VELOCITAT

L'article 379 del CP estableix que els vehicles no poden superar el límit de velocitat establert en més de 60 km/h en via urbana i més de 80 km/h en via interurbana. Aquest excés es constituïu d'una infracció penal.

Per tant, en tots els supòsits en què l'actuació derivi en tràmit judicial, la patrulla actuant ha de comparèixer a l'oficina d'atestats de la Unitat d'Investigació i Prevenció de l'Accidentalitat, lliurant tota la documentació relacionada amb el delicte que s'investiga.

- b) El 9 de novembre de 2021, per mitjà d'informe de la Direcció de Serveis d'Assessorament Jurídic, es va informar que, **degut a un error informàtic, la denúncia administrativa va ser incoada mentre se substanciava el procediment penal pels mateixos fets, sancionant-se erròniament per via administrativa a l'interessat.**

En aquest sentit, l'article 31 de la *Llei 40/2015 d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic* disposa la interdicció de la duplicitat de sancions administratives i penals respecte d'uns mateixos fets, així com la impossibilitat que els òrgans i l'Administració duguin a terme actuacions o procediments sancionadors, si els fets també poden ser constitutius de delicte o falta segons les normes penals.

Per aquest motiu, de conformitat amb l'article 109 de la *Llei 39/201, de 1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques* s'informava que l'Institut Municipal d'Hisenda, òrgan competent per a la resolució dels recursos interposats, resoldria en sentit estimatori, retornaria els punts detrets, deixaria sense efectes la sanció i notificaria la resolució a l'interessat.

David Bondia Garcia

- **Informe emès per l'Institut Municipal d'Hisenda**

En l'informe aportat per par d'aquesta institució s'indicava que:

El senyor va presentar quatre instàncies.

En data 25 de novembre de 2021 el gerent de l'Institut Municipal d'Hisenda va dictar resolució estimatòria per la qual s'acorda l'anul·lació del càrrec i la devolució de les quantitats indegudament ingressades, amb els interessos de demora que puguin correspondre.

A la nostra base de dades, consta que aquesta resolució ha estat notificada a l'interessat, juntament amb el document de requeriment de dades bancàries, en data 15 de desembre de 2021. El corresponent justificant de recepció està pendent de digitalització i posterior càrrega al nostre sistema.

En aquest informe s'acompanyava documentació relativa a la tramitació de l'expedient sancionador objecte de l'expedient, iniciat per denúncia de la GUB el 28 d'octubre de 2020. Aquesta documentació permet conèixer que **la denúncia va ser notificada en mà a l'interessat en el moment de la comissió de la infracció**, tot i que l'interessat no la va signar. També s'acompanyaven dels justificants de notificació i les publicacions edictals relatives a la notificació de la provisió de constreyniment i de la diligència d'embargament.

CONSIDERACIONS

En primer lloc, i amb caràcter previ a les consideracions concretes del cas, des de la Sindicatura es vol posar de relleu que la nostra institució ha hagut d'efectuar fins a tres demandes d'informació per disposar d'informació relativament completa del cas.

Per aquesta raó, es vol posar de manifest que aquests fets dificulten la tasca de supervisió que la Sindicatura té encomanada i no es correspon amb els principis d'eficiència d'una bona administració. Així mateix, incompleix el **deure de col·laboració** establert per l'article 3.7 de la normativa reguladora de la institució de la Sindicatura de Greuges de Barcelona (aprovada per la Comissió de Govern en sessió del dia 19 de gener de 2005).

- **De les respostes donades per part de l'Àrea de Prevenció i Seguretat**

Els informes aportats assenyalaven quins procediments es duen a terme segons la casuística i el tipus de delictes, fent una descripció de les sancions que s'apliquen.

Cal remarcar que la GUB informava que sempre que s'instrueixen diligències per un delictes contra la seguretat viària s'haurà de fer igualment denúncia administrativa en cas de donar positiu o negar-se a fer les proves d'alcoholèmia.

David Bondia Garcia

Ara bé, l'informe emès des de la Direcció de Serveis d'Assessorament jurídic de l'Àrea de Prevenció i Seguretat reconeixia que degut a un "error informàtic" la denúncia administrativa va ser incoada mentre se substanciava un procediment penal pels mateixos fets.

Sobre les causes i circumstàncies que motivaren l'error informàtic, la Sindicatura no disposa de més informació relativa a la incoació i gestió dels expedients sancionadors en els supòsits en què, dels mateixos fets, derivin actuacions d'àmbit judicial.

Per aquesta raó, a banda de lamentar l'error i les conseqüències que se'n van derivar (l'embargament dels comptes de l'interessat), **la Sindicatura vol demanar a l'Àrea de Seguretat i Prevenció que revisi els procediments que s'utilitzen en aquestes casos, a fi que no es repeteixen situacions com la que s'ha produït en aquest expedient.**

- **De la resposta donada per part de l'Institut Municipal d'Hisenda**

Aquest cas torna a posar de manifest que, **quan la Sindicatura demana informe a l'IMH, aquesta institució agilitza la tramitació i resolució de recursos que estaven pendents, tot i el temps transcorregut des de la seva interposició.**

En aquest cas, la resolució s'ha produït després de 18 mesos des de la presentació del primer recurs, el dia 1 de juny de 2020, al qual en van seguir tres més de dates 26 de gener i 7 i 24 d'abril de 2021.

La notificació a l'interessat no es va produir fins el 19 de desembre de 2021 En aquest sentit, **cal recordar a l'Administració l'obligació de resoldre els expedients i notificar-los a l'interessat dins del termini de 6 mesos** (article 21.2 de la *Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques*), amb independència de les normatives específiques per raó de la matèria i tipus de recurs.

També convé assenyalar que, d'acord amb el principi de bona administració i tenint en compte els perjudicis que es poden produir a la ciutadania, **cal revisar la correcta tramitació dels expedients abans d'iniciar la via d'apressament, en especial aquells que impliquen l'embargament de béns.**

David Bondia Garcia

La resolució estimatòria de l'IMH acordava l'anul·lació del càrrec i la devolució de les quantitats indegudament ingressades, amb els interessos de demora que puguin correspondre.

Ara bé, a diferència de la informació facilitada des de l'Àrea de Prevenció i Seguretat, **la resolució no preveu la devolució dels punts detrets a l'interessat**. Tot i que aquesta Sindicatura entén que potser això no és competència de l'IMH, aquest organisme hauria de preveure mesures per a aquesta restitució.

Afegir finalment que, previ a la resolució del present informe, l'assessoria d'aquesta Sindicatura ha contactat amb el promotor de la queixa, confirmant-se s'havia fet efectiva la devolució de la quantitat indegudament ingressada, però no s'havien retornat els punts erròniament detrets.

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea de Prevenció i Seguretat i de l'Institut Municipal d'Hisenda no han estat ajustades a dret ni han estat eficaces** perquè s'ha sancionat un fet penal i administratiu per una mateixa infracció i perquè s'ha trigat més de 18 mesos en resoldre els recursos presentats per l'interessat.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la següent decisió:

- **Recomanar a l'Institut Municipal d'Hisenda** que, en qualitat d'organisme competent per a la resolució dels recursos interposats, insti les mesures adients per a la restitució dels punts detrets a l'interessat i s'informi de l'estat de la tramitació al promotor de la queixa.
- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** la revisió dels procediments d'incoació dels expedients sancionadors en aquells supòsits que siguin també objecte d'actuacions en àmbit judicial, a fi que no es produeixin duplicitats com la succeïda en aquest cas.
- **Recomanar a l'Institut Municipal d'Hisenda** que, amb caràcter previ a l'execució del cobrament d'una sanció, es revisi la correcta tramitació de l'expedient.
- **Recordar a l'Institut Municipal d'Hisenda** l'obligació de resoldre els recursos que s'interposen dins els terminis corresponents.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i, del seu contingut, s'informarà la persona interessada.